

GRASDUINEN

REISSPECIAL

BERGWANDELEN

Rocky Mountains: beren

Italiaanse Abruzzzen: wolven

Zwitserland: edelweiss

DICHTBIJ

De Groote Peel (met wandelroute)

OP SAFARI IN KENIA

45
nationale parken

Huilen met de wolven

In de Abruzzes leven wolven en mensen samen. Dat was al eeuwen zo, maar de laatste twintig jaar worden wolven gedood in plaats van gedood. Fotojournalist Jolanda Linschooten volgt het spoor van *il lupo*.

Links: Abruzzenhond.
 Rechts: wolvenimitator
 Tommaso D'Amico.
 Ernaast: bergkam
 La Rocca.
 Daarnaast: haar van
 een Abruzzewolf, die
 feitelijk een Apennijnen-
 wolf is want deze soort
 komt in de hele
 Italiaanse bergkam
 (de Apennijnen) voor.
 Onder: Passo Cavuto,
 met uitzicht over het dal
 van Alto Sangro

Langgerekt en indringend. Door merg en been. Ontstaan in het holst van de nacht als een echo uit een wreed verleden. Wolvengehuil. Niemand die dit beter imiteren kan dan Tommaso D'Amico, beter bekend als Pasetta, de kleinzoon van de laatste wolvenman uit de vallei van Alto Sangro, hartje Abruzzes. Hij zou mij over wandelmogelijkheden in dit nationale park vertellen, maar al snel ging het over heel wat anders. Wolven. En daarmee eigenlijk over hetzelfde. Want wandelen in de Abruzzes is wandelen door wolvenland. Ook al zal ik de komende dagen nog geen glimp van dit schuwe dier opvangen, toch voel ik hem. Hij is om mij heen, zichtbaar in een puntige drol, te groot voor een vos

30 Italië, Abruzzes – 1100 km²

De Abruzzes bestaat uit een grote kernzone (440 km²) waarin uiterste bescherming geldt, met daaromheen randzones (660 km²). In de kernzone is kamperen verboden, evenals afwijken van de paden. In juli en augustus mogen bepaalde delen (Val di Rose) uitsluitend met een gids van het park worden begaan. Het park kent uitgestrekte bossen, kale bergkammen en afgeronde kalksteenrotsen. Uitgestrekt bergwandelgebied met uitzonderlijk hoog wildbestand, zoals edelherten, zwijnen, gemzen, enkele wolven (40-50) en beren (10).
www.regione.abruzzo.it/turismo

en te harig voor een hond. Zichtbaar in een plukje haar, verstrengeld in een stekedding. Zichtbaar in een pootafdruk, de achterpoot in dezelfde prent als de voorpoot en dus beslist geen hond (die zet de achterpoten tussen de afdrukken van zijn voorpoten).

Jachtbuit

Maar de wolf om mij heen is vooral onzichtbaar. In een paar keitjes die zomaar weg ratelen. In een donkere schaduw onder een struik. In het schreeuwende gebul van een edelheert beneden in het dal. Heeft het hert gezien wat voor mij

verborgen bleef? Voor de wolvenman bleef niets verborgen. Deze *luparo* stond uren en soms dagen op wacht met een geduld dat grensde aan dat van een vos. De opa van Pasetta riep de wolven en een antwoord was het teken dat hij niet voor niets in weer en wind verscholen stond. Want op wolvenkoppen stond een fikse premie, zodat hij als held werd ontvangen in de Abruzzendorpjes waar hij met kar en muildeer doorheen trok om zijn buit te laten zien. Zijn buit was een wolf, die schapenmoeder die het in zijn helse kop haalde om te vreten wat de mens toekwam. Want